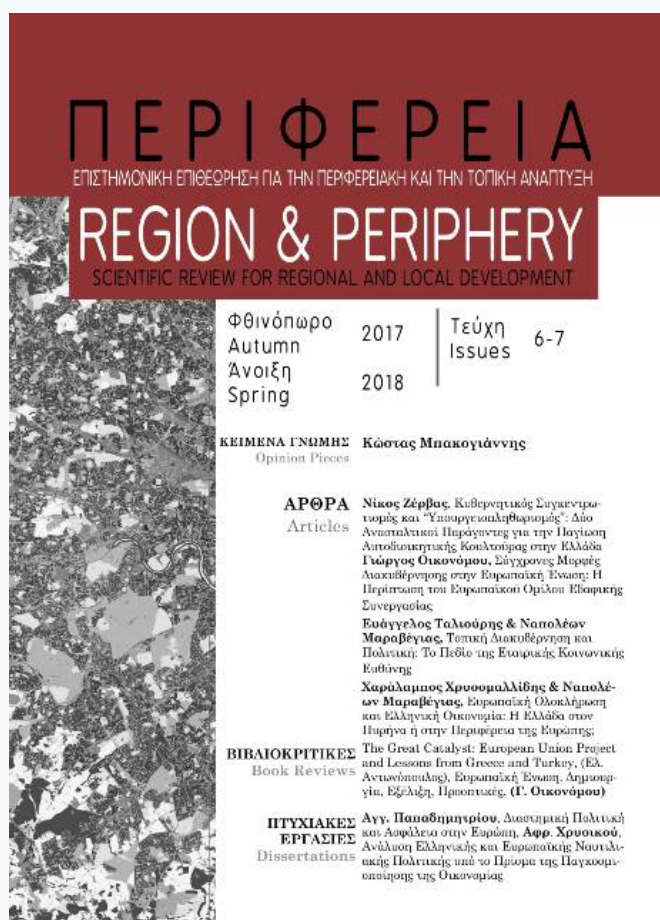

Περιφέρεια | Regional Integration: Politics, Economics, Governance

Αρ. 6-7 (2018)

Περιφέρεια | Region & Periphery

Βιβλιοκριτική: B. Temel (ed.) The Great Catalyst: European Union project and lessons from Greece and Turkey, Lanham: Lexington Books, 2014

Ελευθέριος Αντωνόπουλος

doi: [10.12681/rp.17010](https://doi.org/10.12681/rp.17010)

Copyright © 2018, Ελευθέριος Αντωνόπουλος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

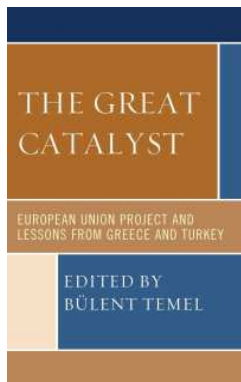
Βιβλιογραφική αναφορά:

Αντωνόπουλος Ε. (2018). Βιβλιοκριτική: B. Temel (ed.) The Great Catalyst: European Union project and lessons from Greece and Turkey, Lanham: Lexington Books, 2014. *Περιφέρεια | Regional Integration: Politics, Economics, Governance*, (6-7), 99–100. <https://doi.org/10.12681/rp.17010>

B. Temel (ed.)

The Great Catalyst: European Union project and lessons from Greece and Turkey,

Lanham: Lexington Books, 2014, xiv+420pp.

Bülent Temel,
*Associate professor &
co-director at Cambridge
Institute for Dialectical
Studies*

Αυτός ο συλλογικός τόμος αποτελεί πολύτιμη συμβολή στη βιβλιογραφία σχετικά με την αλληλεπίδραση μεταξύ της Τουρκίας ως υποψήφιας χώρας και της Ελλάδας ως κράτους μέλους, με την ΕΕ. Έντεκα Τούρκοι και οκτώ Έλληνες μελετητές παρέχουν ενημερωτικά και επίκαιρα δοκίμια για την εμπειρία των δύο κρατών όσον αφορά διαφορετικές πτυχές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Οι επιμέρους συνεισφορές δείχνουν πώς οι τουρκικές ελίτ προσπάθησαν να εργαλειοποιήσουν τις σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας για να μεταρρυθμίσουν το εγχώριο σύστημα διακυβέρνησης (σ.169). Οι συνεισφορές προοικονομούν ως ένα βαθμό τις μεταγενέστερες εξάρσεις αυταρχισμού στην Τουρκία. Από την άλλη πλευρά, παίρνοντας ένα στιγμιότυπο της ελληνικής οικονομίας εν μέσω της ύφεσης, το βιβλίο υιοθετεί μια πιο ζοφερή προοπτική για τις προοπτικές της Ελλάδας στην ΟΝΕ. Ως εκ τούτου, με βάση πρόσφατες επιδόσεις, οι μακροοικονομικές αιρεσιμότητες της ευρωζώνης φαίνεται να αντιμετωπίζονται ως επιβάρυνση από την οποία θα πρέπει να απαλλαγεί η Ελλάδα, αν πρόκειται να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ευημερία της Τουρκίας.

Το βιβλίο στοχεύει στο να εντοπίσει «τις εμπειρίες σχετικά με την ΕΕ στην Ελλάδα και την Τουρκία [...] σε μια προσπάθεια να παρουσιαστούν κάποια διδάγματα για την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα σημερινά και τα μελλοντικά κράτη μέλη» (σελ.1). Είναι χωρισμένο σε δύο μέρη, με το πρώτο να είναι σχεδόν αποκλειστικά αφιερωμένο στα πρόσφατα γεγονότα στις σχέσεις της Ελλάδας με την ευρωζώνη. Εξάιρεση αποτελούν δύο μελέτες, μια σχετικά με την αναποτελεσματική αντίδραση της ΕΕ στις πιέσεις της μετανάστευσης στην Ελλάδα και μια την ελληνική πολιτική. Το δεύτερο μέρος, το οποίο αναμφισβήτητα αντιπροσωπεύει τη

σημαντική προστιθέμενη αξία του βιβλίου, περιέχει ένα φάσμα εμπεριστατωμένων συμβολών στις σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας από τα οικονομικά, την πολιτική επιστήμη, την κοινωνιολογία και την πολιτική ψυχολογία. Η ανάλυση εμπειρογνομόνων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και τους τίτλους αποτελεί βασική συμβολή στους εν λόγω τομείς προενταξιακών διαπραγματεύσεων (Κεφάλαιο 9 των Ege και Pal). Άλλα αξιοσημείωτα δοκίμια περιλαμβάνουν μια διαχρονική αξιολόγηση των σχέσεων ΕΕ-Τουρκίας πριν και μετά την αναγνώριση του καθεστώτος υποψήφιας χώρας (Κεφάλαιο 11), μια συζήτηση σχετικά με τις προοπτικές επίλυσης της κουρδικής σύγκρουσης (Κεφάλαιο 12) και μια παρουσίαση γνωσιακών και συναισθηματικών πτυχών των αντιλήψεων για την ΕΕ στην Τουρκία (Κεφάλαιο 14).

Παρά τα σχετικά πλεονεκτήματα της ανάλυσης για την Τουρκία, ο τόμος θα μπορούσε να έχει αποκτήσει μεγαλύτερη αξία μέσω μιας σαφέστερης εισαγωγικής διατύπωσης των ερευνητικών ερωτημάτων. Καθώς ο τόμος δεν περιλαμβάνει τελική συγκριτική αξιολόγηση και απευθείας συγκριτικές εθνικές μελέτες περίπτωσης, πολλά αφήνονται στην κρίση του αναγνώστη όσον αφορά τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τα μέλη της ΕΕ από την Ελλάδα και την Τουρκία. Εξάλλου, υπάρχει ένα ευρύ ανεξερευνήτο πεδίο για την ανάλυση των τουρκοελληνικών οικονομικών σχέσεων υπό το φως της ολοκλήρωσης της ΕΕ πέρα από την προοπτική των δύο γειτονικών «σφαιρών μπιλιάρδου» που αλληλεπιδρούν με τις Βρυξέλλες. Αν και δεν είναι σαφώς ένας στόχος του βιβλίου, θα μπορούσε να έχει υιοθετηθεί μια οπτική συγκριτικής πολιτικής οικονομίας με προσφυγή σε ερευνητικά σχέδια εξευρωπαϊσμού και ποικιλιών καπιταλισμού.

*Ελευθέριος Αντωνόπουλος,
Πανεπιστήμιο Strathclyde*